

*Марія Іванівна Мірошніченко,
професор кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
доктор юридичних наук, професор
ORCID: 0000-0001-8142-9340*

*Віталій Олександрович Карпичков,
доцент кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
кандидат юридичних наук, доцент
ORCID: 0000-0001-8529-1246*

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА НОРМОТВОРЧОСТІ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ (на прикладі ст. 6 Конституції України)

Постановка проблеми. Для української юридичної науки актуальною є проблема змістового наповнення термінів, категорій і понять, які є важливим інструментом пізнання й відображення правової дійсності та відіграють неабияку роль у чіткому формулюванні правової норми чи статті закону. Високі вимоги до смислової однозначності понять передбачають обов'язковість їх наукового опрацювання. Логічно, що серед принципів нормотворчої діяльності принцип науковості теж передбачений. Він скеровує на ретельне вивчення природи і змісту понять, які використовуються в нормотворчому процесі в кореляції з вимогою дотримуватися їх смислової відповідності нормам і правилам української мови.

Нормотворча діяльність має системний характер. Незадовільна робота на одній ділянці може призвести до ухвалення неякісних або неефективних нормативно-правових актів, особливо тих, які мають вищу юридичну силу та регулюють найважливіші суспільні відносини. У системі українського законодавства найвищу юридичну силу має Конституція – Основний Закон держави. З усього випливає особливе значення конституційних термінів у нормотворчості, насамперед на стадії нормопроекування з огляду на провідне значення конституційного права як єдиної в системі права фундаментальної галузі, що справляє системний вплив на удосконалення законодавства, правової системи в цілому та закладає правові підвалини в розбудову суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави Україна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі юридичних термінів присвячені праці українських дослідників Л. Апті, Н. Артикуци, І. Білі-Сабадаш, М. Вербенец, М. Власенка, М. Комової, М. Панова, М. Стрипко, І. Терлецької, К. Трихліб, І. Усенка, Л. Чулінди та ін. Із тематикою нашої статті безпосередньо корелює монографія І. Царьової, присвячена концепції удосконалення лексичних особливостей текстів нормативно-правових актів [1]. Щодо власне наших досліджень ця стаття тематично узгоджується з вже раніше порушеною проблемою теоретичного опрацювання конституційної реформи в Україні [2–3].

Методи досліджень. Для наукового аналізу обрано методологічну підставу – природно-правову доктрину з принципами верховенства права і розподілу влади. Аналіз здійснено в рамках взаємовпливу концепцій стримувань і противаг та історичного й логічного в праві.

Мета статті. На прикладі ст. 6 Конституції України ставимо на меті привернути увагу до проблеми термінологічних колізій, яка є однією з основних вад нормотворчої діяльності в Україні. Так, конституційний припис цієї статті у системному взаємозв'язку з ч. 2 ст. 3, ч. 4 ст. 5, ст. 8, ч. 2 ст. 19 мав би відображати, за задумом суб'єктів конституційної нормотворчості, фундаментальне положення конституціоналізму щодо потреби обмежувати державну владу з метою забезпечення

прав і свобод людини та зобов'язувати наділених державною владою суб'єктів діяти виключно згідно з закріпленими в Конституції України цілями їх утворення і в установлених Основним Законом України межах. Проте, на нашу думку, ключове поняття «поділ влади» конституційного припису ст. 6, виражаючи зміст політико-правової доктрини поділу влад, фактично порушує цей системний зв'язок і нівелює сутність принципу розподілу влади і принципу державного суверенітету. Нагадаємо, державний суверенітет – це верховенство, самостійність, повнота і *неподільність* влади в межах території держави та її незалежність і рівноправність у міжнародних відносинах. Принцип розподілу влади закладає основу у владний механізм стримувань і противаг.

З викладеного виводимо гіпотезу дослідження: якби припис ст. 6 відповідав вимогам правильного використання української мови в нормотворчості (замість терміна «поділ влад» було б застосовано термін «розподіл влади»), тоді б, для прикладу, практика Конституційного Суду у частині винесення рішень за конституційними поданнями, скаргами щодо відповідності законів України, постанов Верховної Ради Конституції України максимально узгоджувалася б з вимогами закону мінімуму дисипації (розсіювання енергії), або принципу економії енергії. Йдеться про те, що Конституційному Суду не довелося б у кожному відповідному рішенні роз'яснювати конституційно-правові засади поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову, про що дізнаємося із електронного каталогу юридичних позицій Конституційного Суду України (за рішеннями і висновками) [4].

Основні результати дослідження. У сучасних наукових публікаціях, навчальних виданнях, науково-практичних коментарях до чинної Конституції України поняття «поділ влад» і «розподіл влади» або ототожнюються, або вживаються у різних інтерпретаціях: «розмежування влад», «поділ властей», «розподіл влад» або «розподіл влади» тощо. Відсутність чіткої однозначності в застосуванні зазначених понять простежується в правотворчій і законодавчій практиці. Наприклад, у Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року, в розділі «Державна влада», задекларовано, що «державна влада в Республіці здійснюється за принципом її *розподілу* (виділено нами. – *Авт.*) на законодавчу, виконавчу і судову» [5, с. 6]. Однак у ст. 6 Конституції закріплена норма, якою законодавець вже поділив державну владу на законодавчу, виконавчу і судову: «Державна влада в Україні здійснюється на засадах її *поділу* (виділено нами – *Авт.*) на законодавчу, виконавчу і судову» [6, с. 5]. Застерігаючи від свавілля державної влади, творці Декларації, проголосивши принцип розподілу влади, сформулювали стратегію побудови правового порядку в Україні на «твердій основі закону». Чи означає це, що, прийнявши нову Конституцію і скасувавши проголошений у Декларації принцип розподілу влади, держава відмовилась від принципу законності? Чи, можливо, законодавець ототожнив поняття «поділ влади» і «розподіл влад», не врахувавши, що в українській мові слова «поділ» і «розподіл» різні за змістом і смислом. Чи можливо в ці поняття він втілює свій, відомий тільки йому зміст?

Не будемо гадати. Спинимося на теоретико-методологічному обґрунтуванні природи і змісту понять «поділ влад» і «розподіл влади», у гносеологічному, доктринальному, формально-правовому, організаційно-правовому і мовному аспектах. Це дасть можливість з'ясувати сутність поділу влад як політико-правової доктрини і сутність розподілу влади як конституційного принципу.

У *гносеологічному аспекті* поділ влад у понятійній формі відображає процес поглибленого пізнання механізму суспільної влади на основі ідеї *змішаного урядування* – однієї з найдавніших у політичній теорії. Цією ідеєю користувались мислителі в пошуках ефективних форм урядування, яке забезпечило б повноцінне функціонування суспільства, формально і фактично поділеного чи то на розряди, чи то на стани і в якому б визначальними у набутті громадянської і політичної правоздатності були належність за походженням та майновий ценз (Арістотель, Полібій, Цицерон, А. Сміт, Ф. Бекон, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є, Т. Джефферсон, Дж. Медісон та ін. [7]). У цьому суть.

Ідея змішаного урядування – це теоретична форма розв'язання проблеми урівноважування суспільних та економічних інтересів чи між економічно та політично панівними верствами, чи між корпораціями і монархом. Основний зміст ідеї полягає у своєрідному застереженні, що узурпація влади будь-ким є згубною як для суспільства, так і для самої держави, та нагадуванні про те, що будь-яка політична організація не зможе повноцінно функціонувати, якщо не засновуватиметься на взаємоповазі і чесній взаємодії різних її складових частин.

Доктринального значення (йдеться про політико-правову доктрину євроамериканського конституціоналізму) ідея змішаного урядування, в модернізованій інтерпретації як поділ влад, набула

у вченні англійського філософа Дж. Локка (друга пол XVII ст.). Мислитель наповнив її конкретним змістом із урахуванням досвіду політичної ситуації в Англії напередодні і в ході буржуазної революції. *Концепція поділу влад* Дж. Локка – це теоретично обґрунтована система *стримувань і рівноваг* на основі *компромісу участі* в управлінні державою економічно (велика буржуазія) і політично (феодална аристократія на чолі з королем) панівних у країні соціальних верств. На думку мислителя, саме такий компроміс мав стати надійною опорою громадянського і політичного миру в суспільстві та необхідною умовою реальних гарантій і захисту природного права людини і громадянина – *права приватної власності*.

Концепцію Дж. Локка взяв французький політичний діяч і філософ Ш. Л. Монтеск'є за основу своєї *теорії поділу влад*. Мислитель уперше в історії державно-правової думки розглянув поділ влад у *формально-правовому аспекті*, як ідею *конституційного правління*, тобто правління не людей, а законів і згідно з якою суверен був зобов'язаний дотримуватися не стільки моральних, як позитивних законів держави. У теорії Монтеск'є поділ влад був зведений у *систему правових стримувань і рівноваг*. Йдеться про теоретичне обґрунтування *ідеї законодавчого закріплення рівноваги* незалежних гілок влади, презентованих панівними в суспільстві провідними соціально-політичними силами (французьке суспільство було сплетінням різноманітних привілеїв, а прірва між соціальними верствами була глибшою, ніж в Англії), які не *урівнюються у своїх владних повноваженнях*, але *урівнюються у своїх політичних домаганнях* реалізувати власний економічний і соціальний інтерес.

Важливо наголосити, що в теорії Монтеск'є йшлося передусім про забезпечення *рівноваги влад*, а не про *зрівнювання владних повноважень*, оскільки надзвичайна юридична сила в суспільстві мала належати виключно законові. Законодавчий орган мав збиратися на заклик виконавчого органу (короля), а за останнім передбачалося право вето на законодавчі акти. Загалом особливість теорії Монтеск'є полягала в обґрунтуванні твердження, що всі політичні функції в державі повинні кваліфікуватися як законодавчі, виконавчі та судові із обов'язковим їх закріпленням у конституції [8, с. 159].

Організаційно-правового закріплення ідея поділу влад набула в умовах американської демократії і конституціоналізму, трансформувавшись у *конституційний принцип розподілу влади*, який змістовно узгоджувався не стільки з теоріями Дж. Локка і Ш. Л. Монтеск'є, як з об'єктивними тенденціями розвитку американського суспільства, яке не знало класової диференціації, а отже, феодалної аристократії, поміщиків, корпорацій, тобто усіх атрибутів феодалного суспільства, а вибори першого президента і конгресу мали позапартійний характер, оскільки формування політичних партій тільки намічалось. Природно, що для творців конституції влада мислилась єдиною і неподільною, але у функціональному відношенні мала розподілятися на три гілки: законодавчу, виконавчу і судову. Для запобігання концентрації повноважень, що загрожує утвердженням тиранії однієї із гілок влади, федеральна конституція США (1778 р.) закріпила *механізм стримувань і противаг*. Конституція США стала основним законом передусім для держави як соціальної інституції, що виникла на основі *суспільного договору*. У нормах конституції принцип розподілу влади набув структурно-функціонального визначення для кожного із вищих органів влади [9, с. 133–146]. Фактично була утворена юридична (організаційно-правова) форма стримувань і противаг, яка не тільки зафіксувала механізм запобігання узурпаторським тенденціям з боку кожної окремо із трьох гілок влади, а й забезпечила стабільність і неперервність функціонування державної влади у цілому. Реалізація принципу розподілу влади в американській конституції ставила на меті *не урівняти вищі органи влади між собою, а підпорядкувати їх діяльність закону*.

Насамкінець спинимося на власне *мовному аспекті* проблеми. Видається, що плутанина в поняттях і відсутність чіткої термінологічної їх визначеності пов'язана з донині панівною традицією в українському просторі нормотворчої діяльності надавати перевагу термінам, співзвучним із відповідними російськими аналогами [10, с. 100]. У російській юриспруденції вживається термін «разделение властей», який поширюється на механізм урядування і прямо співвідноситься з принципом суверенітету державної влади як єдиної і неподільної. У перекладі ж українською цей термін означає поділ, розділення, поділення, але не розподіл. Звернемося до академічного словника з української мови за роз'ясненням щодо співвідношення слів «поділ» і «розподіл». Слово «поділ» тлумачиться як поділяти, *втрачати цілісність* у значенні, розпадатися або поділятися на групи

за інтересами [11, т. 6 с. 746–747]. Слово «розподіл» вказує на певну дію у значенні розподіляти обов'язки, ролі (повноваження) – визначати те, що кожний повинен виконувати [11, т. 8, с. 774]. Слова «обов'язки» чи «повноваження» вживаються у значенні права, наданому кому-небудь для здійснення чогось [11, т. 6, с. 684]. У нашому випадку йдеться про делегування народом-сувереном вищим органам держави права на здійснення владних повноважень, визначених Конституцією і відповідними законами. При цьому кожний державний орган окремо не є носієм влади, а лише повноважень, тому ні один з них не може бути виразником волі народу, який є джерелом влади і як носій суверенітету здійснює своє керівництво безпосередньо та через органи державної влади і місцевого самоврядування. Тому за логікою не може йтися про поділ влади.

Отже, поняття «поділ влад» означає *поділене правління за інтересами* на основі ідеї змішаного урядування з метою забезпечення всезагального інтересу – політичного і громадянського миру в суспільстві, яке *поділене* на стани, класи, де відсутнє єдине громадянство. Відповідно закріплений чинною Конституцією України *поділ державної влади на законодавчу, виконавчу і судову* орієнтує на сприйняття кожного органу як *конституційованої частини суверенітету*, що природно породжує тенденцію до відносин за формулою «поділяй і владарюй». Переможе той, кого обставини та люди зроблять сильнішими. На такий можливий перебіг подій звернув увагу ще на початку ХХ ст. відомий конституціоналіст Леон Дюгі у відомій праці «Конституційне право. Загальна теорія держави». Нам залишається лише додати, що в подібній ситуації народ, втрачаючи суверенітет, перетворюється із суб'єкта на об'єкт політичних відносин і лише формально проголошується сувереном у державі.

Поняття «розподіл влади» позначає механізм стримувань і противаг, що забезпечує стабільність конституційного ладу, запобігає узурпації державної влади та узурпації державою виключного права народу визначати і змінювати конституційний лад в Україні. Цей механізм спрямований не на врахування інтересів окремих верств, класів, угруповань чи осіб, які стоять при владі, а на забезпечення збалансованого й повноцінного в рамках правового закону виконання органами держави своїх функцій і повноважень.

Висновки. Для запобігання чи усунення термінологічних і стилістичних помилок необхідно проводити лінгвістичні експертизи законопроектів, розробляти мовні рекомендації щодо правильного вживання правничих термінів і понять, бажано, ще на стадії нормопроекування, особливо в конституційному праві. Назагал, квінтесенція дослідження зводиться до основоположної тези про обов'язкове дотримання смислової відповідності нормам і правилам української мови термінів і понять, які використовуються в нормотворчому процесі.

Список використаних джерел

1. Царьова І. В. Тексти нормативно-правових актів: лексичні особливості: монографія. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 148 с.
2. Мірошніченко М. І. Політико-правова доктрина поділу влад і співвідношення понять «поділ влад» і «розподіл влади» у теорії і практиці сучасного українського конституціоналізму. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*: щорічний бюлетень Київського інституту внутрішніх справ / редкол.: В. М. Сиванов (голов. ред.) та ін. Київ: КІВС, «МП Леся», 2002. С. 224–233.
3. Мірошніченко М. І. Конституційна реформа в Україні: проблема теоретичного забезпечення. Актуальні проблеми конституційного права та державотворення: зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Олуйка. Хмельницький: Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2008. С. 91–95.
4. Каталог юридичних позицій Конституційного Суду України (за рішеннями і висновками) / 3. Основи конституційного ладу. Загальні принципи / 3.8. Поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/38-podil-vlady-na-zakonodavchu-vykonavchu-sudovu> (дата звернення 21.02.2024)
5. Декларація про державний суверенітет України. Закони України. Київ: Правові джерела, 1996. Т. 1. С. 5–9.
6. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ: Преса України, 1997. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення 22.02.2024)
7. Мірошніченко М. І., Мірошніченко В. І. Історія вчень про державу і право: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2007. 224 с.
8. Джордж Г. Себайн, Томас Л. Торсон. Історія політичної думки / пер. з англ. Київ: Основи, 1997. 838 с.

9. Каррі Д. Конституція Сполучених Штатів Америки: посібник для всіх / пер. з англ. Київ: Веселка, 1993. 260 с.
10. Усенко І. Проблема української правничої термінології у світлі історичного досвіду. *Правова система України: теорія і практика: тези доповідей і наукових повідомлень науково-практичної конференції* (Київ, 7–8 жовтня 1993 р.). Київ, 1993. С. 97–100.
11. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства / за ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1970–1980.

References

1. Tsarova I. V. *Teksty normatyvno-pravovykh aktiv: leksychni osoblyvosti: monohrafiia*. Dnipro: Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav, 2022. 148 s.
2. Miroschnychenko M. I. Polityko-pravova doktryna podilu vlad i spivvidnoshennia poniat «podil vlad» i «rozpodil vlady» u teorii i praktysii suchasnoho ukrainskoho konstytutsionalizmu. *Problemy penitentsiarnoi teorii i praktyki*: Shchorichnyi biuletен Kyivskoho instytutu vnutrishnikh sprav / Redkol.: V. M. Synov (holov. red.) ta in. Kyiv: KIVS, «MP Lesia», 2002. S. 224–233.
3. Miroschnychenko M. I. Konstytutsiina reforma v Ukraini: problema teoretychnoho zabezpechennia. Aktualni problemy konstytutsiinoho prava ta derzhavotvorennia: Zb. nauk. pr. / za zah. red. V. M. Oluika. Khmelnytskyi: Vyd-vo Khmelnytskoho universytetu upravlinnia ta prava, 2008. S. 91–95.
4. Kataloh yurydychnykh pozytsii Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy (za rishenniamy i vysnovkamy) / 3. Osnovy konstytutsiinoho ladu. Zahalni pryntsypy/ 3.8. Podil vlady na zakonodavchu, vykonavchu, sudovu. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/38-podil-vlady-na-zakonodavchu-vykonavchu-sudovu> (data zvernennia 21.02.2024)
5. Deklaratsiia pro derzhavnyi suverenitet Ukrainy. Zakony Ukrainy. Kyiv: Pravovi dzherela, 1996. T. 1. S. 5–9.
6. Konstytutsiia Ukrainy: Pryiniata na piatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy 28 chervnia 1996 r. Kyiv: Presa Ukrainy, 1997. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (data zvernennia 22.02.2024)
7. Miroschnychenko M. I., Miroschnychenko V. I. Istoriiia vchen pro derzhavu i pravo. Navchalnyi posibnyk. Kyiv: Atika, 2007. 224 s.
8. Dzhordzh H. Sebain, Tomas L. Torson. Istoriiia politychnoi dumky / per. z anhl. Kyiv: Osnovy, 1997. 838 s.
9. Karri D. Konstytutsiia Spoluchenykh Shtativ Ameriky: Posibnyk dlia vsikh / per. z anhl. Kyiv: Veselka, 1993. 260 s.
10. Usenko I. Problema ukrainskoi pravnychoi terminolohii u svitli istorychnoho dosvidu. *Pravova systema Ukrainy: teoriia i praktyka*. Tezy dopovidei i naukovykh povidomlen naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 7–8 zhovtnia 1993 roku). Kyiv, 1993. S. 97–100.
11. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 t. / AN URSR. Instytut movoznavstva / za red. I. K. Bilodida. Kyiv: Naukova dumka, 1970–1980.

Мірошніченко М. І., Карпичков В. О. Термінологічна проблема нормотворчості в конституційному праві України (на прикладі ст. 6 Конституції України)

У статті на прикладі припису ст. 6 Конституції України порушено проблему термінологічних колізій, яка є однією з основних вад нормотворчої діяльності в Україні. Наголошується на особливому значенні конституційних термінів у нормотворчості, насамперед на стадії нормопроекування з огляду на провідне значення конституційного права як єдиної в системі права фундаментальної галузі, що справляє системний вплив на удосконалення законодавства, правової системи в цілому та закладає правові підвалини у розбудову суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави Україна. Підкреслюється, що високі вимоги до смислової однозначності понять передбачають обов'язковість їх наукового опрацювання. Принцип науковості скеровує на ретельне вивчення природи і змісту понять, які використовуються в нормотворчому процесі в кореляції з вимогою дотримуватися їх смислової відповідності нормам і правилам української мови. Згідно з предметом наукового аналізу обрано методологічну підставу – природно-правову доктрину з принципами верховенства права і розподілу влад. Аналіз здійснено в рамках кореляції концепції стримувань і противаг, розробленої на основі ідеї юридичної рівності законодавчої, виконавчої та судової влад, з концепцією історичного і логічного в праві. Зроблено висновок, що для запобігання чи усунення термінологічних і стилістичних помилок необхідно проводити лінгвістичні експертизи законопроектів, розробляти мовні рекомендації щодо правильного вживання правничих термінів і понять. У конституційному праві з ключовими науково вивіреними поняттями слід визначатись вже на стадії нормопроекування, оскільки від смислової їх однозначності залежить практична площина застосування норм Конституції з позитивними чи негативними наслідками для суспільства.

Ключові слова: нормотворчість, лінгвістична експертиза законопроектів, конституція, конституційне право, концепція, теорія, поділ влад, розподіл влади, механізм стримувань і рівноваг, механізм стримувань і протитяг.

Miroshnychenko M. I., Karpichkov V. O. The terminological problem of rulemaking in the constitutional law of Ukraine (on the example of Article 6 of the Constitution of Ukraine)

In the article, on the example of the prescription of Art. 6 of the Constitution of Ukraine raised the problem of terminological conflicts, which is one of the main defects of law-making activity in Ukraine. Emphasis is placed on the special importance of constitutional terms in rulemaking, first of all, at the stage of rulemaking due to the leading importance of constitutional law as the only fundamental branch in the legal system that exerts a systemic influence on the improvement of legislation, the legal system as a whole and lays the legal foundations for the development of a sovereign and independent, a democratic, social, legal state of Ukraine. It is emphasized that the high requirements for the semantic ambiguity of concepts imply the obligation of their scientific study. The principle of scientificity directs a careful study of the nature and content of the concepts used in the rule-making process in correlation with the requirement to observe their semantic compliance with the norms and rules of the Ukrainian language. According to the subject of the scientific analysis, the methodological basis was chosen – the natural legal doctrine with the principles of the rule of law and the distribution of powers. The analysis was carried out within the framework of correlation of the concept of checks and balances, developed on the basis of the idea of legal equality of legislative, executive and judicial powers, with the concept of historical and logical in law. It was concluded that in order to prevent or eliminate terminological and stylistic errors, it is necessary to carry out linguistic examinations of draft laws, to develop language recommendations for the correct use of legal terms and concepts. The Constitution is a source of fundamental terms. Therefore, already at the stage of normative design in constitutional law, key scientifically verified concepts should be defined, since a concept is a concentrated expression of a separate concept, and the practical level of implementation of a concept or theory with positive or negative consequences for society depends on its semantic ambiguity. On the example of the prescription of Art. 6 of the Constitution of Ukraine, a theoretical and methodological substantiation of the content and meaning of the concepts «separation of powers» and «distribution of power» was carried out on the basis of a comprehensive analysis of their nature and content, which made it possible to clarify the essence of the separation of powers as a political and legal doctrine and the essence of the distribution of power as a constitutional principle. The authors came to the conclusion that the concept of «separation of powers» means divided government by interests based on the idea of mixed governance with the aim of ensuring the general interest – political and civil peace in society. The term «separation of power» denotes a mechanism of checks and balances that ensures the stability of the constitutional system, prevents the usurpation of state power and the usurpation of the people's exclusive right to determine and change the constitutional system in Ukraine. This mechanism is not aimed at taking into account the interests of certain strata, classes, groups or persons in power, but at ensuring a balanced and full-fledged performance by state bodies of their functions and powers within the framework of the legal law.

Key word: rulemaking, linguistic examination of bills, constitution, constitutional law, concept, theory, separation of powers, distribution of power, mechanism of checks and balances, mechanism of checks and balances.

DOI: 10.33663/2524-017X-2024-15-164-169